

hij been van
is. Het is ons
slonken, over
toeten kwellen:
gische redenen,
Johannes wer-
de preeken van
de professoren
rdste part ont-
het isolement
en bij een stin-
ers ophalen, en
ijzer; want we
met een goed-
t, inplaats van
minnate blijkt,
zijn geschrök-
medaille: ge-
ngen isolement
was; en over
a kind, dat zijn
lekje, waar het
gd; en dat be-
u geen verlot,
nmenchen een
oecumenische
en zeker nu
de oecumeni-
plaats gebon-
s ook niet aan

aak: getuigen.
naland: nu ja,
ar liever wat
ge het woord
kent, geef ons
ginselsprogram.
beginnen? Zijn
per schreef in
moet zoo kort
s even doenlijk
oudt en in den
t zijn, dan een
et anders, dan
a een politieke
n geen sprake
n etreft, daarvan
ge dan slechts
an de anderen
t ge in het ge-
zegt Kuyper,
inselen stellen,
let, hoe ge het
l van Kuyper's
staat hier an-
o scherp moge-
um en van een
noot iets te
moeten niet in
en uitgewerkt
dkoop. Kuyper
een goed pro-
in formule als
ie in het gene-
ge moet be-
daag ons abe-
ale doorbrank-
ese hebben wij
r, dan komt de
en (dat ook is
ankomt op een
maar zonder
van zeer scher-
die den echten
kan doen ont-
ridische bijloo-
lden het eerste
Kuyper in 1878,
inspanning ge-

daag de hooge
ren ontkennen.
n ministers op
in de Kamers;
nk niet aan ons
hristelijke, con-
eg ik, dat ons
umenische wa-
enische akkers
daden" kunnen
getuigen" maar
is te aftandsch,
litiek. Dat kan

taak, uw pén-
In „getuigen“
he zelfbeschrij-
doorgeven van
t het begin van
nenisch gebied.
vas? Het is het
kent: niet met
atjes, niet met
aet Woord, dat
ernis, den grie-
11 de twee z.g.
tsdragers daar

staán met den rug tegen den muur, op het Eendracht-
plein der Revolutie, dan moeten ze hun getuigenis
„voldinden“, eruit halen, wat er in zit. Niet maar de
oude leuzen repeteeren, maar puntig spreken over de
voorzichtig uit de doeken gedane consequenties uit
wat God ons heeft gezegd voor heden en voor morgen
en voor overmorgen. En dacht u, dat dat gemédelijk
is? Welneen, — het kost uw leven: scháákpiennen
verdraagt men nog wel in een kaderspel en tegenspel;
maar spréktrompetten, die geen ensemble helpen vor-
men, die breekt men nijdig stuk. Getuigen van Jezus
Christus' Naam en Woord te zijn, dat is: den Heiligen
Geest tot zijn recht doen komen; Hij is het immers,
die Christus' werk over de wereld uitleggen kwam op
Pinksterfeest, en die dus de Oecumenische Voleinder
is in Gods Drieëenig Wereldwerk.

Dit getuigen is noodig voor de anderen, zegt ge
misschien? Ja, ja, maar — blaast liever niet zoo hoog
van den toren: ge hebt er allereerst zélf de eerste be-
hoefte aan. Vraag maar eens aan menschen, die wer-
kelijk studéeren, en niet hun leven lang een stelletje
stichtelijke opstelletjes en leuzen repeteeren. Vraag
hun eens, hoe ze gevaren zijn. Ze zullen zeggen: ik heb
voor me zélf het meest geleerd. En ik zélf had deze
studie noodig als brood, omdat ik wist: als ik het niet
doe, word ik een woordenrammelaar, óf een verlegen
zwijger, maar geen getuige. Weet ge, waarom zij dat
getuigen, in den straks omschreven zin, zoo hard nood-
ig heeft? Wel, om de eenvoudige reden: omdat ge te-
genwoordig op de oecumenische markt zoo ontzaglijk
veel knollen voor citroenen u ziet aangeboden. Het
woord „kerk“ wordt permanent gedevalueerd: in een
pijnlijk verzweven conflict met de belijdenis ontkent
men doodeenvoudig, dat men tot u zou mogen zeggen:
geloof in het bestaan van een aanwijsbare ware kerk,
dat maakt gereformeerde meisjes tot „katholieke“
meisjes. Men speelt zoo lang met het dwaze begrip
van „openbaring van Christus' lichaam“, dat men aan
de ware kerk geen ware openbaring meer gunt. En
dan: nochtans wordt daarmee het Oecumenisch Dra-
ma tot zijn laatste bedrijf geleid. En dan: het woord
democratie, ofschoon daar het begrip „volk“ al in zit,
is áángelengd tot: „volks-democratie“; maar wie wéét
nog, wat het is? Nochtans wordt daarmee het oecu-
menisch drama tot zijn laatste bedrijf geleid. En dan,
ook over het fundamentele stuk van de verhouding
van gezag en vrijheid wordt meer en meer het onder-
wijs der Schrift prijs gegeven: het gevolg is, dat men
met goedvinden óók van kerkelijk opgevoede staats-
lieden de soevereiniteit van het van God gegeven ge-
zag in den staat eerst gedeeltelijk, straks al geheel los-
laat, van een koningshuis niets anders laat overblijven
dan de aan een schoen verleden herinnerende admini-
stratieapparatuur voor een onderdeel van den federa-
tieven wereldstaat-in-wording. De koning in den staat
wordt dan een gouverneur van een deelstaat. En voor
wat het gezag in de kerk betreft, zijn fundeering zoekt
men niet in Christus' koningschap, gekend uit zijn
eigen Woord, doch in de religieuze autarkie en de ker-
kelijke zelfpretentie. In den grond der zaak beteekent
dat een overdragen van het begrip der volkssoeverei-
niteit ook naar het terrein van wat zich aandient als
„kerk“. Nochtans wordt ook daarmee in versneld tem-
po het oecumenisch drama tot zijn laatste bedrijf ge-
stuw; men noemt den Naam van Christus, maar ver-
biedt elk nader confessioneel onderzoek zoowel naar
den naam van Christus als naar den naam van chris-
ten. Het huidige federalisme in wereldpolitiek en ook
in kerkpolitiek en kerkpolitiek beteekent een snelle
revolutie onder den náam van een bedachtzame refor-
matie. Wij zitten er al midden in. Het komt erop neer,
dat staten en kerken zich laten gelijkgeschakelen tot één
groot Corpus Humanum, een Lichaam van humanis-
tisch begrepen Wereldstaat en Wereldkerk. Die We-
reldkerk is iets anders dan een over heel de wereld
aangegaan verband van kerken. De één neigt zich al
naar den ander; straks zal de één den ander steunen;
de één zich met den ander associeeren. En het zooge-
naamde natuurrecht zal uit Augustinus' kwalijk be-
heerden inboedel de leer van de twee staten uitbuiten
tot bereiking van het laatste doel: de identificatie van
den hemelstaat en den aardstaat. Onder miskenning
van Augustinus' uiteindelijke bedoelingen zal men
zeggen: de liefde tot zichzelf zal ertoe leiden, dat men
een bóven de wereld staande, God zal verachten: de
menschheid werd zichzelf tot God. En de liefde tot
den zóó verstanen God zal ertoe leiden, dat men een
zelfliefde, die den individu ook maar even zou plaat-
sen tegenover dien God-van-eigen-maaksel, eveneens
zal gaan verachten. Zoo zal de individu zich straks
vrijwillig en „religieus“ onderwerpen aan dien expo-
nent van Wereldstaat-en-Wereldkerk, den antichriste-
lijken „Führer“, den „Eersten Broeder“ aller menschen.
En daarmee zal de Oecumenische Beweging, die zich
van de belijdenis van God, den transcendenten, en van
Jezus Christus, Middelaar en Borg van het genade-
verbond, volledig heeft losgemaakt, haar eindstation
bereikt hebben: het Beest zal alle volken verleid heb-
ben: de oecumenische Pinksterbeweging zal in een
oecumenische Contra-Beweging volledig zijn weer-
sproken.

Daarom is uw tweede taak, uw tweede oecumenische
taak: ter bewaring van de Oecumenische Pinksterbe-
weging, geleid naar een duidelijk verstaanbaar Woord
van God in een gehandhaafde belijdenis der Christelijke
kerk op grondslag van apostelen en profeten, u rustig
te laten kennen aan en in een brandende liefde voor

uw kerk met haar stevig gebonden en confessioneel
ingeleid lidmatenboek, dat nochtans altijd ruimte heeft
voor in te voegen nieuwe losse bladen. In die kerk
moet ge dan de huidige humanistische Oecumenische
Beweging in het aangezicht weerstaan. Dát is: uw
kerk als Gods zichtbare legitieme vergadering liefheb-
ben, en alleen aan de zuivere kerk de expansie toe-
staan, en dan ook bevólen. Expansie zoeken voor het
Woord van God. Dat is: nooit van uw plaatsje weg-
lopen; niet naar een ander plekje lonken dan dat
waar God u heeft geplaatst: een helpster in uw kring,
een meiske voor uw jongen, een vrouw voor uw man,
een moeder voor uw kind, een lid, vóór alles, van Uw
kerk. U niet laten meetroken door het enkele toover-
woord oecumenisch, en u nooit laten wijs maken, dat
de scheidslijn loopt tusschen deze twee: oecumenische
gezindheid aan den éénen kant, en particularistische
gezindheid aan den anderen kant. Want zóó loopt de
scheidslijn niet; en aan een gezindheidsethiek moet ge
u nooit wagen. De scheidslijn loopt anders: zij ligt tus-
schen oecumenische liefde voor God én oecumenische
verliefdheid op den mensch; tusschen een oecumeni-
schen gang naar rechts, én den oecumenischen dráng
naar links; tusschen krijgsveld in het Oecume-
nisch Leger van den door den Pinkstergeest ons aan-
gewezen Christus-Koning, én marionettendienst in het
Oecumenisch Legioen van het als God verkleede Beest.

Misschien, laat me daarmee eindigen, denken som-
migen, in, of anders buiten deze zaal, dat mijn toes-
praak van vandaag een nieuw geluid liet hooren, een
ressentiments-reactie op gebeurtenissen van den laat-
sten tijd. Maar zij vergissen zich. Voor Uw Bond, en
onder Uw tegenwoordige presidentie, heeft de spreker
van zooveen reeds in 1934 een rede gehouden over:
„Twee (uit de Kerkgeschiedenis bekende) Priscilla's“.
Laat me met enkele letterlijke citaten daaruit mogen
eindigen, dan weet ge, dat ik vandaag alleen maar
ouden kost heb opgescheept: „De eerste Priscilla wacht

op Christus, en bereidt zich voor den dag der dagen,
ja, bereidt dien dag voor haar deel mede vóór, door
Christus te dienen, door „hier en nu“, d.w.z. in den
tijd, en in de plaats, waarin God haar gesteld heeft,
te doen wat het gebod der liefde van haar vraagt.
Priscilla II evenwel roept steeds nerveuzer: marana-
tha, maranatha: ze trekt naar de plaats, waar de Heere
verschijnen moet, doch ziet Hem niet, gelijk Hij in het
ambt, en in de kerk, zijn schapen vergadert..... Pri-
scilla II..... rukt de kerk van de plaats, die God voor
haar besproken heeft..... Priscilla I echter weet er-
van, mét de vervolgde kerk vanwege den naam van
Christus in de woestijn te gaan..... En waar Priscilla
II de kerk in de lucht zet, en de geloovigen in de lucht
naar een nieuwen wolkenwagen van Christus Trium-
phator laat turen, daar is Priscilla I de vrouw, die met
beide voeten staat op den bodem van de werkelijkheid,
en die daarin wacht op het heil des Heeren..... Pri-
scilla II zet de klok terug..... Maar Priscilla I heeft
elken dag haar uren goed besteed voor heel gewoon
vrouwenwerk..... En zoo heeft zij (die de heiligen en
Gods missionaris Paulus diende) de klok rustig voort
doen gaan, de klok der openbarings- en der zéndings-
geschiedenis“.

Laat ons hiermee besluiten. Wij hebben enkele jaren
geleden veel gehoord van een „beweging“, de N.S.B.
Ze gaf parolen uit, maar niet het Woord. Parolen, geen
belijdenis. Bedenkt gij, dat het Rijk der hemelen komt
met kracht, doch alleen in de eenheid van belijdenis.
Voegt u maar rustig als de katholieke meisjes van
Nederland onder uw Oecumenischen Herder. Hij komt.
Hij komt, om d'aard te richten, de wereld in gerech-
tigheid. Zijn Geest is al negentien eeuwen lang bezig
de druiven in den wijngaard van de „oecumene“ rijp
te stoven. Schoffelt als zijn werkmesters („zwart doch
liefelijk“) de paden in dezen Zijnen wijngaard en
vángt voor Hem de vossen, die den wijngaard beder-
ven.
K. S.

Hoe de Heilige Geest ons en onzen kinderen Christelijk onderwijs geeft (II)

(Bij den Hemelvaartsdag en het Pinksterfeest)

3. WERKING.

Met het bovenstaande is de vraag, waarom Asaf en
de Geest der profetie en ook onze Heere Jezus Chris-
tus in gelijkenissen spreken, nog niet afdoende beant-
woord. Een volgend belangrijk punt, dat hier aan de
orde moet komen, is de WERKING, die het Christe-
lijk onderwijs des Heiligen Geestes aan ons en onze
kinderen oefent. Nu, het christelijk onderwijs, dat wer-
kelijk dien naam verdient, omdat het uit den Pink-
stergeest der profetie is, en dat het karakter van ge-
lijkenissen draagt, — dit christelijk onderwijs oefent
een krachtige, dubbele werking. En dat dit onderwijs
een krachtige, dubbele werking oefent, daarvan was
reeds Asaf, de profet, terdege op de hoogte. Hij heeft
daar namelijk direct al in 't 1e tekstvers (van Ps. 78)
op gerekend. In dat 1e vers toch, waarmee de dichter
zijn Psalm inzel, wordt met kracht en klem de ver-
antwoordelijkheid, die de menschen tegenover dit on-
derdicht dragen, aan het bondsvolk op het hart ge-
bonden. O mijn volk, zoo begint Asaf, neem toch mijn
leer ter oore; neig toch ulieder oor tot de redenen
van mijn mond! Met andere woorden: bedenkt wel,
dat ge met dit onderricht altijd twee kanten uit kunt.
Laat het daarom toch niet zoo wezen, dat ge u ave-
rechts tegenóver deze leer gaat stellen, en dat ge u
ervan afmaakt met al de antichristelijke gelijkshake-
lingsgevolgen van deze christelijke neutraliteit. Dit
onderwijs wordt u immers geboden tot uw waarschti-
gen vrede en tot de waarschtiige redding van u en van
uw zaad in al de nageslachten. Maakt er dus om uws
levens wil en om der wille van het leven van uw na-
geslacht bloedigen ernst mee, en leert uw kinderen er
evenzeer bloedigen ernst mee te maken. Want God
heeft een getuigenis opgericht in Jacob, en Hij heeft
in Israël een wet gesteld, die Hij onzen vaders heeft
geboden, dat zij ze hun kinderen bekend zouden ma-
ken, opdat het navolgende geslacht die weten zou, de
kinderen, die geboren zouden worden, en zouden op-
staan, en ze op hún beurt aan hún kinderen weer
zouden vertellen. Die getuigenis en deze wet, ze zijn
door den HEERE in Israël neergezet; ze zijn op Is-
raëls weg geplaatst, en daar zal men nu in Israël zich
rekenschap van moeten geven. Wat op uw weg staat,
daar móét ge wat mee doen; dat kúnt ge niet achte-
loos voorbijgaan. Het is onmogelijk, dat ge u er niets
van aantrekt. Wat nu eenmaal op uw weg staat, daar
staat ge niet onbevungen en niet vrijblijvend tegen-
over. De christelijke neutraliteit IS tenslotte een on-
ding, een onmogelijkheid; ze zál zich als vijandschap
moeten openbaren. Daarom bezwéert Asaf het ver-
bondsvolk zoo, dat het toch zijn leer ter oore zal ne-
men, en het oor zal neigen tot de redenen van zijn
mond. Want dit onderwijs, dát God nu eenmaal op
Israëls weg gezet heeft, dat is niet te negeren, en
dat is dus nooit een zaak, waarmee ge het eens kunt
zijn of waarmee ge met hetzelfde recht u óneens kunt
verklaren, om daarna weer over te gaan tot de orde

van den gewonen dag. Want het zál eenvoudig één
van tweeën worden: ge zult dit onderwijs aanvaarden
en u met hart en leven ervoor buigen, omdat ge er-
kend hebt, dat het kracht van wet heeft. Of ge zult
het verwerpen en in vijandschap ertegen u verschan-
sen achter het bolwerk der christelijke neutraliteit,
precies dát bolwerk, dat dit leerdicht ál wil breken.

En zie, daar hebt ge nu die krachtige, dubbele wer-
king. Dit onderricht dwingt u voor den dag te komen,
en partij te kiezen, en openbaar te maken, wat er in
uw hart zit, en wat ge wilt doen met deze getuigenis,
die God zelf geeft van Zijn wonderen en genadewer-
ken: aanvaarden of verwerpen. Dit onderricht dwingt
u voor den dag te komen en partij te kiezen vóór of
tegen de genadeheerschappij van Jezus Christus in
den hemel, die Hij door den Geest der profetie op
aarde oefent. Want Hemelvaart en Pinksteren, dat zijn
feiten, die op uw weg staan, en waar ge niet omheen
kunt, gij noch uw zaad. De raadselspreuk, de gelike-
nis, de geopenbaarde verborgenheid van het hemelsch
koninkrijk, dat in Jezus Christus werkelijkheid is
geworden, en door den Geest der profetie zijn krach-
ten oefent, eischt eenvoudig uw aandacht, en verwekt
uw reactie onontwikkbaar.

Want dit is het wonderlijke van de raadselspreuk,
en het eigenaardige van de gelijkenis: ge weet zoo
maar nog niet, wat ge er aan hebt, en wat ge er mee
aan moet⁶⁾. Er wordt een klok geluid, maar de kle-
pel blijft voorloopig nog onzichtbaar. Er waait een
wind, en ge verneemt hem, gij hoort zijn geluid, maar
gij weet zoo aanstands nog maar niet, vanwaar hij
komt, en waar hij heengaat (Joh. 3:8⁷⁾). De raad-

⁶⁾ Men zie de uiteenzettingen van Prof. Schilder over
de raadselspreuk, den „maxjaal“, in „Heid. Cat.“, II,
289 vv.

⁷⁾ Zit hier niet iets in voor de exegese van Joh. 3
vs 8 vv.? M.n.w. is de „maxjaal“-gedachte in Joh. 3 niet
sterk vertegenwoordigd? Ik zou me den gang van zaken
in Joh. 3 als volgt voor willen stellen:

Als Nicodemus tot Jezus komt voor een theologisch
gesprek, dan laat Jezus (vs 3) onmiddellijk zien, dat een
theologische discussie geen enkelen zin heeft. Terstond
anjdt Hij die af en stelt Hij de centrale kwestie. Die
centrale kwestie, dat is niet de „wedergeboorte“ — we
moeten maar eens af van de gedachte, dat Joh. 3 een
soort dogmatische uiteenzetting over „de“ „wedergeboor-
te“ wil geven —, maar dat is het zien van (en alzoo in-
gaan in, vs 5) het koninkrijk Gods. Dat is de hoofdzak-
en in verband daarmee komt wel de wedergeboorte ter
sprake, als het middel, de weg tot dat „zien“ en „in-
gaan“, maar toch eerst in tweeder instantie. De zaak,
waar het om gaat, is, dat Nicodemus „het koninkrijk Gods“
zal gaan „zien“.

Deze uitdrukking beteekent niet: in den hemel komen,
zalg worden, of zoo iets (al is dat er ongetwijfeld een
heerlijk gevolg van), maar: de ware betekenis verstaan
van het optreden van Jezus. Met Jezus is het hemelsch
koninkrijk, op aarde gekomen, de Messiaanse heilstijd,
het „lichaam“, dat de „schaduw“ van het O.T. aan komt
vullen en volledig komt verklaren. Dat zal Nicodemus nu